← Forrige artikel (http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/fredy-klemt-kronprins-glemt-konge)

Holger Drachmann

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3779

Del artikel: (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/holger-drachmann) (https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses på http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/holger-drachmann) (http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/holger-drachmann&title=)

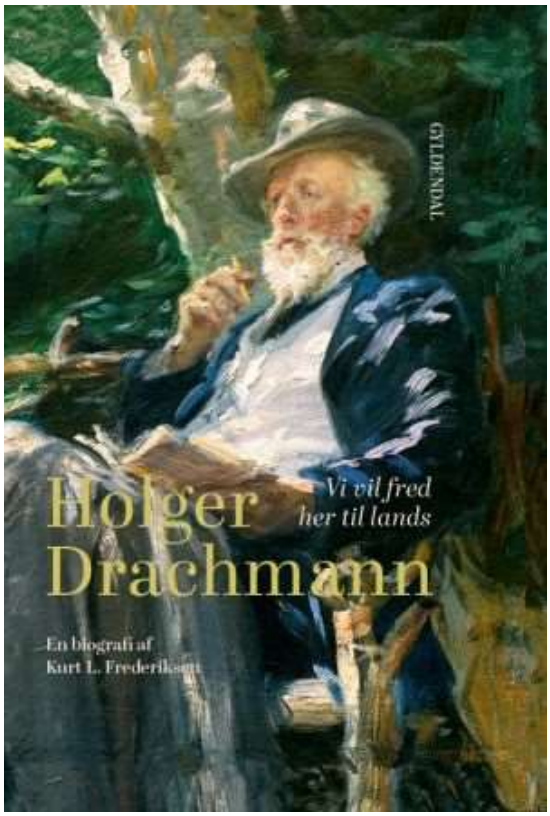
Kurt L. Frederiksen

Holger Drachmann – Vi vil fred her til lands.

Gyldendal. 424 sider. Ill. 399,95 kr.

Af Anders Ellegaard, cand. jur.

Digteren Holger Drachmann blev født i 1846 i København og døde i 1908 på et kursted i Hornbæk. Skulle nogen være i tvivl om, hvem han er (var), så vil ordene "Vi vil fred her til lands" nok hjælpe. - Nåh, ikke? - Hvad så med "Vi elsker vort land" eller Sankt Hans eller Shu-bi-dua? - Sangen indgår i eventyrspillet "Der var engang" som med musik af P. E. Lange-Müller havde premiere på Det kongelige Teater i 1887.

Forfatteren er mag. art. i nordisk litteratur og cand. mag. i dansk og filmvidenskab. Fra hans hånd har vi tidligere fået biografier om Knud Rasmussen, Peter Freuchen, Ejner Mikkelsen og Henning Haslund-Christensen.

Sidste halvdel af 1800-tallet var en brydningstid i Danmark. Guldalderen sluttede. I 1849 fik Danmark en ny Grundlov. Unge kunstnere vendte romantikken ryggen. Det moderne gennembrud stod for døren. Bønderne og arbejderne krævede forandringer både politisk og socialt. Socialismen begyndte at røre på sig.

Holger Drachmanns far var en mønsterbryder, som blev læge. Faderen var meget ambitiøs på Holgers vegne. Det udmøntede sig i, at han gik i flere forskellige skoler. Det lykkedes ham at blive student, som faderen ønskede, men hans interesser var maleri og digtning. Han blev optaget på Kunstakademiet, og han dyrkede hele livet tegning og maling, skønt han vel er mere kendt som digter og lyriker.

Biografien starter egentlig bagfra med Holger Drachmanns død og begravelse. Regeringen og Københavns magistrat ville ikke arrangere en offentlig begravelse, men folket tog over. Det var ikke en tilfældig digter, som var død, men selveste Holger Drachmann som alle kendte for det gode eller noget andet. Mindehøjtidelighed i Hornbæk – fakkeltog til Helsingør – regimentsmusik – tog til København – kremering i Bispebjerg – urnen i Odd Fellow Palæet – følge til Nordre Toldbod – sejlads til Frederikshavn – flag, sangkor, katafalk – tog til Skagen – mindesmærke i klitterne -nedsættelse af urnen. En meget stor begivenhed for hele landet.

Biografien er opdelt i afsnit efter de fem kvinder, som har spillet de vigtigste roller i Holger Drachmanns liv. Vilhelmine Erichsen (1867-1876), Polly Culmsee (1876-1878), Emmy Drachmann f. Culmsee (1878-1885), Edith (Amanda Nilsson) (1886-1898) og Soffi Drachmann (Sophie Lasson) (1898-1908). Og de andre som ikke har fået deres eget afsnit. Her skal kun nævnes Skagens rose, Ingeborg Andersen. - Selv om Drachmann fik nye koner eller kvinder, glemte han ikke de tidligere. Emmy var måske hans livs største kærlighed. Syngepigen Edith opsøgte han i Berlin i 1906 efter sin 60 års fødselsdag. Soffis storesøster Brokken mødte han flere gange.

Holger Drachmann var i starten én af det moderne gennembruds forfattere. Han var ven med og anerkendt af Georg og Edvard Brandes, som mente at de kunne hjælpe Drachmann på rette vej. Men Drachmann var kun sin egen. Han skiftede holdninger og side mange gange gennem hele livet. Som et enkelt eksempel kan nævnes, at da Viggo Hørup og Edvard Brandes startede dagbladet Politiken i 1884, var Drachmann ude i kulden. Han og hans værker blev ikke omtalt eller anmeldt. Senere i livet skrev Drachmann fast i dagbladet.

Det er umuligt at indkredse den genre, som Drachmann dyrkede mest eller excellerede i. Han var en allround digter og skribent. Digte, romaner, skuespil, kantater, lejlighedsdigte og -sange, artikler, rejseberetninger – alt flød fra hans hånd. Bogen omtaler løbende hans produktion, anledninger, udgivelser og anmeldelser eller modtagelse.

Der er flere emner, som er tilbagevendende i beskrivelsen af Drachmanns liv ud over hans digteriske produktion: kvinder, rejser, kurophold, sygdomme og pengemangel. Han var knyttet til forlaget Gyldendal, hvor Frederik V. Hegel var direktør og nærmest mæcen for Drachmann. Hegel forstrakte i hvert fald forfatteren med så meget og mange forskud, at han næsten kunne leve og rejse, som han ville. Men der var aldrig nok, og pengemangel hele livet betød, at Drachmann skyldte forlaget så meget i form af digte og romaner m. v., at han i princippet ikke kunne forlade det. Det gav derfor ballade, når Drachmann fik udgivet ting på for eksempel Det Schubotheske Forlag. Sønnen Jacob Hegel tog over efter faderen i 1887, og han var noget mindre generøs. I bogen omregnes Drachmanns forskud til flere millioner i nutidskroner.

Drachmann forbindes ofte med Skagen, hvor han blev én af vennerne blandt kunstnerne. Sent i livet købte han og Soffi et hus, som blev ombygget og restaureret, Villa Pax, som var den første bolig, som Drachmann selv ejede. Han var en urolig sjæl, som hele livet længtes efter et andet sted. Selv om kunstnerne følte sig som en del af skawboerne, så var der et skel mellem fiskerne, de lokale, og kunstnergruppen, som kun boede der om sommeren. Bortset fra Michael Ancher som giftede sig med hotelejerens Anna og blev fastboende. Én af malerne var P. S. Krøyer, som malede flere billeder af Drachmann. Et sent malet billede er gengivet på biografiens forside.

Der er meget at tage af i biografien: den digteriske produktion, malerierne, kvinderne, rejserne, det svage helbred, politik og holdninger, opholdet i Amerika, systemskiftet i 1901, jubilæer og runde fødselsdage. Især 60-årsdagen beskrives grundigt i bogen med den store anerkendelse af Holger Drachmanns betydning for digterkunsten. - Som en lille anekdote skal det med, at Drachmann i en takketale humoristisk omtalte kvindernes nydelige bagdele. Det blev til stor forargelse blandt mange og til et postkort med teksten: "Når enden er god" med tegning af Drachmann og to kvinder med...

I slutningen af biografien gennemgår forfatteren to af Krøyers malerier. "Hip, Hip, Hurra! Kunstnerfest på Skagen" (1888) ses som om bevoksningen i haven lukker sig om kunstnerne isolerede fra skawboerne. "Sankt Hansblus på Skagen Strand" (1906) viser dels flere af de afbildedes karakter og dels roller set med Krøyers øjne.

Drachmann var egocentriker og flamboyant selviscenesætter: her kommer den store nationale skjald og digter. Biografien runder alle sider af ham. Sidst i bogen er der slutnoter, tidstavle, litteraturliste og personregister.

Drachmann kan ikke som digter sættes i bås som romantiker eller realist eller det moderne gennembruds mand eller noget andet. Han var det hele, og det står alt sammen i denne meget fine biografi.

[Historie-online.dk, den 13. maj 2020]

← Forrige artikel (http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/fredy-klemt-kronprins-glemt-konge)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe) (http://www.historie-online.dk/boger/de-danske-foerere) (http://www.historie-online.dk/boger/marie-antoinette-rejsen)